

Prawa kobiet w Afganistanie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 kwietnia 2009 r. w sprawie praw kobiet w Afganistanie

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Afganistanu, w szczególności rezolucję z dnia 15 stycznia 2009 r. w sprawie kontroli budżetowej środków UE w Afganistanie¹,
  - uwzględniając wspólną deklarację Delegacji Parlamentu Europejskiego ds. Stosunków z Afganistanem oraz Wołesi Dżirga (Izby Ludowej) z dnia 12 lutego 2009 r.,
  - uwzględniając deklarację końcową międzynarodowej konferencji w sprawie Afganistanu, która odbyła się w Hadze w dniu 31 marca 2009 r.,
  - uwzględniając deklarację szczytu NATO dotyczącą Afganistanu, wydaną przez szefów państw i rządów uczestniczących w posiedzeniu Rady Północnoatlantyckiej, które odbyło się w Strasburgu/Kehl, w dniu 4 kwietnia 2009 r.,
  - uwzględniając wspólną deklarację ministrów spraw zagranicznych UE i Stanów Zjednoczonych dotyczącą prawodawstwa w Afganistanie, z dnia 6 kwietnia 2009 r.,
  - uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Afganistan jest stroną kilku aktów międzynarodowych dotyczących praw człowieka i swobód podstawowych, w szczególności Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz Międzynarodowej konwencji o prawach dziecka,
- B. mając na uwadze, że zgodnie z art. 22 konstytucji afgańskiej z dnia 4 stycznia 2004 r. „obywatele Afganistanu, mężczyźni i kobiety, mają równe prawa i obowiązki wobec prawa” oraz że konstytucja ta jest zgodna z traktami międzynarodowymi ratyfikowanymi przez Afganistan,
- C. mając na uwadze, że afgański kodeks rodzinny od końca lat 70. zawiera pewne przepisy przyznające kobietom prawa w dziedzinie zdrowia i edukacji oraz że obecnie jest on poddawany przeglądowi w celu zapewnienia jego zgodności z konstytucją z 2004 r.,
- D. przypominając, że w czerwcu 2002 r. w następstwie porozumień z Bonn z dnia 5 grudnia 2001 r. powołano Niezależną Komisję Praw Człowieka, działającą pod przewodnictwem Simy Samar, oraz że Komisja ta odgrywa rolę w obronie praw człowieka,
- E. mając na uwadze, że nowy projekt ustawy dotyczącej statusu osobistego kobiet szyickich, zatwierdzony niedawno przez obie izby afgańskiego parlamentu, poważnie ogranicza swobodę poruszania się kobiet, zakazując im opuszczania domu poza przypadkami

---

¹ Teksty przyjęte tego dnia, P6_TA(2009)0023.

„uzasadnionego celu”, wymagając od kobiet podporządkowania się potrzebom seksualnym ich mężów, tym samym legalizując gwałt małżeński, a także wzmacniając dyskryminację kobiet w zakresie małżeństwa, rozwodu, dziedziczenia i dostępu do edukacji, co jest niezgodne z międzynarodowymi standardami praw człowieka, a szczególnie praw kobiet,

- F. mając na uwadze, że ten projekt ustawy, który dotyczyłby 15-20% ludności, nie wszedł jeszcze w życie, ponieważ nie został dotąd opublikowany w dzienniku urzędowym rządu, chociaż podpisał go już prezydent Afganistanu Hamid Karzai,
- G. mając na uwadze, że ten sam projekt ustawy, w następstwie krytyki, jaką wzbudził tak w Afganistanie, jak i poza jego granicami, został odesłany do afgańskiego Ministerstwa Sprawiedliwości w celu sprawdzenia zgodności jego tekstu ze zobowiązaniami podjętymi przez rząd afgański w ramach konwencji międzynarodowych dotyczących praw kobiet i ogólnie praw człowieka, a także konstytucji,
- H. mając na uwadze, że działacze, w szczególności obrońcy praw kobiet, nadal padają ofiarą przemocy oraz że wielu straciło życie z rąk bojówek, zwłaszcza związanych z ugrupowaniami radykalnymi, wśród nich Sitara Achakzai, afgańska obrończyni praw kobiet, członkini Rady Prowincji w Kandaharze (Afganistan), zamordowana przed swoim domem, Gul Pecha i Abdul Aziz, zamordowani w następstwie oskarżenia o czyny niemoralne i wyroku śmierci wydanego przez radę złożoną z konserwatywnych duchownych, Malai Kakar, pierwsza policjantka w Kandaharze, która kierowała służbami policyjnymi prowadzącymi dochodzenia w sprawach zbrodni przeciw kobietom popełnionych w tym mieście,
- I. mając na uwadze, że Perwiz Kambakhsh, 23-letni dziennikarz afgański skazany na śmierć za rozpowszechnianie artykułu o prawach kobiet w świecie islamskim, uzyskał złagodzenie kary do 20 lat więzienia po gwałtownych protestach na szczeblu międzynarodowym,
- J. mając na uwadze, że nadal pojawiają się doniesienia o groźbach i aktach zastraszania spotykających kobiety zarówno w życiu publicznym, jak i w miejscu pracy oraz że doniesienia te zostały potwierdzone w sprawozdaniach ONZ; mając na uwadze niedawne informacje o trudnościach w poprawie dostępu dziewcząt do edukacji, któremu sprzeciwiają się bojówki i ugrupowania radykalne,
- K. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich lat odnotowano kilka przypadków kobiet, które popełniły samobójstwo, aby uciec przed przymusowym małżeństwem lub przemocą małżeńską,
  - 1. domaga się zmiany projektu ustawy dotyczącej ludności szyickiej w Afganistanie, o treści w oczywisty sposób niezgodnej z zasadą równego statusu mężczyzn i kobiet, zapisaną w konstytucji i konwencjach międzynarodowych;
  - 2. podkreśla niebezpieczeństwa związane z przyjęciem aktu prawnego, którego zakres stosowania jest ograniczony do niektórych grup ludności i który z definicji wzmacnia dyskryminację i niesprawiedliwość;
  - 3. zaleca afgańskiemu Ministerstwu Sprawiedliwości zniesienie wszystkich ustaw wprowadzających dyskryminację kobiet i sprzecznych z traktatami międzynarodowymi, których Afganistan jest stroną;

4. uważa, że dla demokratycznego rozwoju Afganistanu istotne jest, aby kraj ten zaangażował się na rzecz praw człowieka ogólnie, a w szczególności na rzecz praw kobiet, które odgrywają ważną rolę w rozwoju państwa i muszą mieć możliwość pełnego korzystania ze swych praw podstawowych i demokratycznych; ponownie wyraża poparcie dla walki z wszelkimi formami dyskryminacji, w tym dyskryminacji związanej z religią i płcią;
5. przypomina, że w dokumencie strategicznym Unii Europejskiej dotyczącym Afganistanu, obejmującym lata 2007-2013, uznano równość mężczyzn i kobiet oraz prawa kobiet za pierwszorzędny element krajowej strategii rozwoju Afganistanu;
6. wyraża uznanie dla odwagi kobiet afgańskich, które manifestowały w Kabulu przeciw nowemu projektowi ustawy, i deklaruje poparcie dla nich; potępia przemoc, której doznały podczas tych manifestacji, i zwraca się do władz afgańskich o zapewnienie im ochrony;
7. potępia zabójstwa osób działających na rzecz praw człowieka i emancypacji kobiet afgańskich, w szczególności niedawne zamordowanie Sitary Achakzai, członkini parlamentu regionalnego;
8. jest zbulwersowany wiadomością, iż najwyższy sąd afgański podtrzymał karę 20 lat więzienia dla Perwiza Kambakhsha, skazanego za bluźnierstwo, oraz wzywa prezydenta Hamida Karzaia, aby ułaskawił Perwiza Kambakhsha i zezwolił na jego uwolnienie;
9. apeluje do władz afgańskich, w tym lokalnych, o podjęcie wszelkich możliwych działań mających na celu ochronę kobiet przed przemocą seksualną i przed innymi formami przemocy związanej z płcią, a także o stawianie sprawców takich czynów przed sądem;
10. uważa, że postępy w dziedzinie równości mężczyzn i kobiet, osiągnięte w ostatnich latach za cenę wielkiego wysiłku, w żadnym razie nie powinny zostać zaprzepaszczone w wyniku przedwyborczych targów międzypartyjnych;
11. zachęca kobiety do kandydowania w wyborach prezydenckich planowanych na 20 sierpnia 2009 r. i domaga się, aby afgańskie kobiety mogły w pełni uczestniczyć w procesie decyzyjnym, w imię praw, które również im przysługują, w tym prawa do bycia wybieranymi i powoływanymi na wysokie stanowiska państwowe;
12. wzywa Komisję, Radę i państwa członkowskie, aby nadal poruszały kwestię ustawy dotyczącej statusu osobistego kobiet szyickich oraz kwestię wszelkich form dyskryminacji kobiet i dzieci, jako niedopuszczalnych i niezgodnych z podjętymi przez wspólnotę międzynarodową długofalowymi zobowiązaniami do udzielania Afganistanowi pomocy w wysiłkach na rzecz odnowy i odbudowy;
13. apeluje do Komisji Europejskiej o udzielenie bezpośredniej pomocy w zakresie finansowania i planowania afgańskiemu Ministerstwu Spraw Kobiet, a także o wspieranie systematycznego uwzględniania perspektywy płci we wszystkich obszarach prowadzonej w Afganistanie polityki rozwoju;
14. apeluje do Funduszu Rozwoju na rzecz Kobiet ONZ (UNIFEM) o szczególną czujność;
15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządowi i parlamentowi Islamskiej Republiki Afganistanu oraz Niezależnej Komisji Praw Człowieka.

